

Nyelvi labor kis hibával

Körülbelül egy éve történt, hogy a Bölcsészettudományi Kar V. termét lezárták és ajtajára felkerült a „Nyelvi terem” felirat. Megkezdődtek az átalakítási munkálatok, mindenki a készülő fonetikai laboratóriumról beszélt.

Szeptemberben már el is készült és a nyelv-szakos hallgatók rendelkezésére bocsátották. A teremben 24 fülke van, mindegyikben mikrofon, hangszóró, s az asztalra beépített „Calm so” magnetofonhoz kiváló minőségű BASF-szalag.

Első órán elméletben megtanultuk, hogyan kell a magnót kezelni. Már alig vártuk, hogy belépünk a fülkébe és felvegyük a szalagra saját hangunkat.

Egy hét múlva ez is megtörtént. Már mint a szöveg rögzítése. A lejártszással azonban egy kis probléma volt. Egy-egy fülkében ugyanis legalább 15–20 ember hangját lehetett hallani lejártszáskor. Csalódottan vonultunk át egy „közönséges” terembe, ahol — ha nem is ilyen modern eszközökkel — folytatni utdtuk az órát.

Baranyi István technikus sokat fáradozik, hogy a hibákat kijavítsa. De ő sem győz mindent egyedül. A labor nem kis beruházással készült. Nem lehetne „több szem többet lát” alapon még néhány szakembert alkalmazni? Csak addig, amíg a zavar elmúlik.

A hiba elhárítása tehát — ahogy mondani szokták — folyamatban van.

A nyelv-szakos hallgatók pedig várják kitartóan, türelmesen.

A bölcsész fiú-diákokon híre az elmúlt években meglehetősen kétértelmű volt. Fegyelmük és kizárások sora jelezte, hogy eléggé zilált a diákokon, s fegyelméletlen. Ennek egyik oka az volt, hogy a diákokonokkal keveset tartózkodtak, a diákokon színpadán tartottak egy előadást, ami egyik legkedvesebb színlíttja a tavalyi munkának.

Ezek az alapvető tények is mutatják, hogy a tavalyi év fordulatot hozott a diákokon életében. E tények készítették a diákbizottságot, hogy a diákokon gyűlése elé terjessze javaslatát, a kollégiummá válás programját.

Milyen megfontolások vezették a diákbizottságot? Elsősorban: ki kell használni, hogy 110 ember él együtt. Ezek számára már biztosítani lehet nagyszámú előadókat, anyagi eszközöket ahhoz, hogy a hallgatók műveltsége, szakmai tudása növekedjen. S törekedni kell arra, hogy az öt év alatt a diákokonban lakók jól érezzék magukat.

Másodsorban: a diákokon anyagi helyzetét is végre tisztázni kellett, hiszen jelenleg a 18 szobára 5 rádió jut, nincs a nyelv-szakos tanárokat képező diákokonnak egyetlen magnója, hanglenczeje. A 110 hallgatónak, a nevelőtanárnak és gondnoknak egyetlen frőgépe van. Olyan könyvtár van, melynek értéke az ötezer forintot sem haladja meg, s a könyvek kétharmad része már elavult. Egyetlen történelmi jellegű szakkönyv, vagy monográfia nincs a kb. 200 kötetes könyvtárban, s egyetlen lexikon, vagy alap-

A diákbizottság a politikai és kulturális rendezvények szervezésénél azt az elvet követte: inkább kevesebbet, de jó előadókkal. Egyetemünk oktatói közül dr. Korom Mihály és dr. Mérei Gyula tartott előadást, Pálfy Józsefnek, a Magyarország főszerkesztőjének külpolitikai tájékoztatója pedig a tavalyi politikai előadások csúcspontját jelentette. Tavasszal, amikor a greifswaldi egyetemista színjátszók Szegeden

Program és tanulság

A Budapesti Egyetemi Színpad idei tervei

Az országos diákkonferencia első napjának estéjén az ELTE egyetemi színpadán műsoros estet adtak a résztvevő csoportok számára. Várakozás közben stencilezett és nyomtatott lapocskák garmadája öltött szemembe a bejárat melletti asztalkán. A Horizont (ez az ELTE színpadi „folyóirata”), az Egyetemi Színpad, a filmművészeti sorozat és speciálkollégium eseményeiről tájékoztatták ezek a papírlapok az érdeklődőket. Úgy látszik, még olyan nagyszámú adottságokkal és komoly múlttal rendelkező kulturális szervezet, mint az ELTE-é fontosnak tartja a propagandát. Eltettem egy-egy példányt a lapokból. Hátha akad a műsorban olyan érdekesség is, amire Szegeden is érdemes feljegylni.

Az Egyetemi Színpad „Felfedező út a szovjet irodalomba” címmel hirdet egy három részből álló műsorsorozatot. November 14-én „A forradalom és polgárháború irodalma” című első előadás Gorkij, Blok, Majakovszkij, Jeszenyin, Hlebnyikov, Babel, Ivanov írói pályáját ismerteti és illusztrálja. A második előadás címe: „A NEP-ből a szocializmusba. A Nagy Honvédő Háború” — és Bagrickijtől Paszternákon át Solohovig tizenegy szovjet író mutat be. „Kortársaink” a címe a harmadik előadásnak: tizenegy mai, fiatal író és költő neve szerepel a cím alatt a legismertebbektől — Jevtusenkótól, Vozneszenszektől — a nálunk alig ismert Matvejeváig. A neves előadóművészeket felvonultató műsorsorozat előadásait Elbert János vezeti. (Az az Elbert János, akit, mpikor Szegeden tanított, nem kértek fel ilyen jellegű feladatra.) Az ízlésesen megtervezett plakát az Egyetemi Színpad októberi

műsorára vonatkozólag azt közli, hogy megismétli az elmúlt évadban nagy sikert aratott előadásokat: Berek Katalin és Mensáros László előadóját, október 19-én pedig a Nemzetközi Költői konferencia résztvevőinek — Quasimodónak és több szovjet írónak — közreműködésével irodalmi estet rendez.

A Horizont fekete-zöld nyomású röplapja Mire készülünk címmel hívja fel az egyetemisták figyelmét a várható érdekességekre. „Vendégeink” címszó alatt nyolc név szerepel: Péter János külügyminiszter, Marx György egyetemi tanár, Boldizsár Iván és Karinyth Ferenc író, Szokolay Sándor zeneszerző, Lukács György vallástörténész, József László kritikus, Sinkovits Imre színművész tart anketot az év folyamán az ELTE színpadán. Tematikus műsorok közül minden bizonnyal nagy érdeklődést fog kiváltani a Vallás és kultúra a XX. században. A meghívott szakemberek „Az Isten meghalt” — és mégis él?; Mi tartja fenn a vallásos érzést?; Vallás a művészetben és más hasonló kérdésekre igyekeznek válaszolni. Budapest címmel a régi és új Pest vonásait ismerhetik meg még jobban az érdeklődők. Az első szám a költői biennáléval, a Budapesti Zenei Hetekkel, a szovjet írók III. kongresszusával foglalkozik, vendége Suchodolsky professzor lesz. A további műsorokból kiemelkednek a divatról, a mai olasz és jugoszláv kultúráról, a gazdasági reform problémáiról szóló előadások, a magánélet-szabadidő-szerelem kérdését vitató anket, a HAMLET — zenében című műsor és a fiatal képzőművészek bemutatását ígérő Múterem helyben című sorozat.

A japán filmművészet

legjobb filmjeit mutatja be az idei filmművészeti sorozat: többek között a Rákhalászok, Kopár sziget, Harakiri című filmeket. A filmesztétikai speciálkollégiummal idén egy több éves tervezett sorozat kezdődik, mely a film létrejöttével, kifejezési formáival, a némafilm történetével és a filmművészet különböző irányzataival foglalkozik.

Négy papírlap. Kettő nyomtatva, kettő egyszerűen sokszorosítva. De nem is ez a lényeg. Négyezer példányban jelentek meg, milderki számára hozzáférhető helyen lehet őket kézbevenni, elvinni, megnézni. A tanulság? Nekünk is vannak nagyhírű professzoraink, vannak fiatal művészeink. Van Egyetemi Színpad, klub is. És azt hiszem, lenne út és mód, hogy hasonló programot esetleg stencilezz, szerényebb példányszámban, de a hallgatók kezébe juttassunk.

— smi —

Jogászok könyvankétja

A JATE Állam- és Jogtudományi Karának Tudományos Bizottsága és a Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei Szervezetének Bűntetőjogi Szakosztálya a Közgazdasági és Jogi Könyvtár közreműködésével szeptember 29-én a szegedi gyakorló és elméleti jogászok számára anketot rendezett Vigh József, A fiatalok bíráskodása és a társadalom című könyvről. Korreferensek voltak Földvári József egyetemi docens, Nagy Attiláné megyei bírósági bírónő, Szabó András intézeti főmunkatárs és Tóth Péter megyei főügyéségi ügyész, akik mellett még többen felszólaltak. A vitát Fonyó Antal professzor vezette.

a magyar történelem viharos, 1945—48-as időszakát mutatná be filmhíradók alapján történész magyarázó előadásával.

Erdekes az a javaslat is, hogy az Egyetemi Színpadot felkérjük: használja fel a diákokon színpadát kísérletezésre. Itt egy kis zsebszínpadot alakítanának ki, ahol néhány szereplő darabokat adhatna elő az együttes, elsősorban a diákokon lakóinak.

A bölcsész lányok felvetették, hogy hozzon létre a két bölcsész csoport egy kollégiumi híradót, időszakos jelleggel, stencilezett megoldással. E híradó a kollégistákat foglalkoztató kérdéseknek adhatna végre fórumot.

Politikai sorozatukban tervbe vették az egyetem gazdasági vezetőivel való konzultációt. A gazdasági mechanizmusról szóló vitát egy szegedi vállalat vezetői vezetik, hogy közvetlenül megláthassák a hallgatók: az ismert elmélet hogyan fog megvalósulni a gyakorlatban. Ismét meghajjták hívní Pálfy Józsefet külpolitikai vitára.

Saját ötödikes hallgatóikat bevonva a munkába, nyelvtanfolyamokat terveznek.

A leendő kollégium létrehozásának minden feltétele megvan. Erős diákokonmányszat, jó program, mely a hallgatók társadalmi aktivitását növelni akarja, igyekszik szélesíteni a hallgatók politikai látókörét, sülyt helyez az egyetemisták idegennyelvű műveltségének fokozására, törekszik a kollégiumi rend, fegyelem további erősítésére.

A tagság a közgyűlés végén megszavazta a kollégiummá válást, mint ezévi programot. A megvalósítás még hátra van.

Négy év tudományos munkájáról

A Szegedi Egyetem szeptember 28-1 számában „A kongresszus előtt” címmel elemzés jelent meg az MSZMP József Attila Tudományegyetemi szervezeteinek négyéves tevékenységéről.

A cikk középpontjában a pártszervezetek agitációs-propaganda munkája, valamint az egyetemen folyó oktató-nevelőmunka értékelése áll. Jelen cikkben az egyetemi élet egy igen fontos tevékenységi területének, a tudományos munkának néhány vonatkozásáról, pártszervezetünknek az egyetemen tudományos színvonalának emelése érdekében kifejtett erőfeszítéseiről számolunk be — az egyetemi Végrehajtó Bizottság állásfoglalása alapján.

Az egyetem — közismerten — oktatási intézmény, s az egyetem alapvető célkitűzése: a kommunista szakemberképzés; de az is köztudott, hogy az egyetemi élet elengedhetetlen oldala, a színvonalas oktató-nevelő munka szükséges feltétele a tudományos tevékenység. Ezért az egyetem valamennyi szervének, testületének és intézetének szívére kell hogy legyen az egyetem tudományos fejlődésének elősegítése, s valamennyi oktatójának feladata az eredményeket is felmutató tudományos-kutató tevékenység végzése.

Egyetemünk párt-végrehajtó bizottsága és pártszervezetei az állami vezetéssel együttműködve az eltelt négy évben nagy gondot fordítottak a tudományos munka fellendítésére, e tevékenység objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésére. Különösen fontosnak ítélték meg az egyetem fiatal oktatóinak, köztük is a fiatal párttag-oktatók tudományos munkájának figyelemmel kísérését és tudományos előrehaladásuk segítését. Az egyetemen folyó tudományos munka intenzívebb segítését indokolta az Elnöki Tanácsnak ebben az időszakban megjelent törvényerejű rendelete, amely egyértelműen előírta a felsőoktatási intézmények oktatói számára a tudományos tevékenység végzését, az országos és egyéb kutatási tervekben rögzített feladatokat ellátását. Célkitűzéseink kijelölésénél irányadó volt a Csongrád megyei pártbizottság 1961-ben hozott határozata is, amely az egyetem állami és pártszervezeteinek egyik legalapvetőbb feladatának szintén a tudományos kutatómunka színvonalának emelését, a tudományos káderek fejlesztését, és az utánpótlás nevelés meggyorsítását jelölte meg.

E cikknek természetesen nem lehet célja mindazonk az erőfeszítéseknek a részletezése, melyeket az elmúlt négy év során párt és állami szerveink a fenti feladatok megvalósítása érdekében tettek; célszerűbb, s talán elgondolkodtatóbb lesz, ha csak ezen erőfeszítések — és természetesen oktatóink ezen irányú tevékenysége — eredményeink összegzésére, valamint néhány a tudományos munkával kapcsolatos hiányosságra és téves szemléletre utalunk. Az elmúlt években végzett tudományos munka értékelésénél mindenekelőtt azt kell megemlíteni, hogy említett tényezők hatására a tudományos kutató tevékenység egyetemünk mindhárom karán fellendült, a tudományos munka színvonala és eredményei tekintetében — különösen a Természettudományi Karon — igen sokat fejlődött. Örvendetes módon megnövekedett a tudományos fokozattal rendelkezők száma, s különösen öröm számunkra, hogy a végrehajtó bizottság által helyesen alkalmazott „váltogazdálkodás” módszer és a konkrét, gyakran személyekre szóló segítségnyújtás s nem utolsósorban párttagjaink lelkiismeretes munkája nyomán kommunista oktatóink közül is többen megszerelték a tudományos fokozatot. A tudományos fokozatot elérték számszerű vizsgálata szemmel láthatóan mutatja párttagjaink tudományos előretörését:

1962 óta egyetemünk 37 oktatója nyert tudományos fokozatot s közülük 22 (59,47%) — párttag. Igen kedvező ez az arányszám a Természettudományi Karon, ahol 24-ből 16 (66,66%) a párttag, Kommunista oktatóinknak ezt a tudományos előretörését még jobban illusztrálják az adatok, ha csak a kandidátusi fokozatot elérték számát vesszük figyelembe. Egyetemünkön összesen 24-en szereztek meg a kandidátusi fokozatot, s közülük 16 (66,66%) a párttag, a Természettudományi Karon pedig 15-ből 11 (73,33%).

Ezek az adatok azt bizonyítják, hogy azok a többségben munkés és paraszt származású párttag-oktatók, akik az elmúlt 15—20 évben kerültek egyetemen oktatói állásba, ma már tudományos szempontból is jelentős pozíciókat vívtak ki maguk számára s igen tekintélyes szakmai potenciált képviselnek. Egyértelműen babizonosodott, hogy helyes volt — ma is helyes — a párt politikája, amikor a szakmailag tehetséges munkás és parasztszármazású párttagokból, vagy pártköz közelállókól igyekszik az egyetemi oktatói utánpótlást biztosítani.

A tudományos munka fellendülését természetesen nemcsak ezek a végsősoron formái kritériumok bizonyítják, hanem a tartalmi mutatók is erre utalnak. Közülük csak a leglényegesebb mutató — nevezetesen a társadalmi hasznosság — egy vonatkozását, az iparral való kapcsolatot említenék meg. A tudományos munkánk és az ipar kapcsolata az elmúlt évek során tovább erősödött (így 1963-ban 11 témára, 1964-ben 12 témára és 1965-ben 23 témára kaptunk megbízást, amely összesen mintegy 5 millió Ft vállalási összeget tett ki, s a jelenlegi megkezdett nem zárt évben előreláthatóan még kedvezőbb alakul a helyzet). Az ipari üzemekből egyre gyakrabban jelentkeznek olyan problémákkal, amelyek megoldására egyetemünk tudományos közreműködését kívánják felhasználni. A tanszékek, különösen a Természettudományi Karon, az ipar termelési-üzemelésének növelése érdekében az országos távlati kutatási feladatokra is figyelemmel, egyre nagyobb súlyt helyeznek a tudományos segítség megadására. E fejlődés ellenére azonban még nem használjuk ki az anyagi és szellemi bázisunk adta lehetőségeinket s a jövőben törekedni kell arra, hogy a társadalmilag legfontosabb feladatok megoldásával az eddiginél eredményesebben foglalkozzunk.

Az elmúlt négy évben végzett tudományos munka értékelésénél utalni kell arra, hogy e munkára nem egyszerű formális elemek is mutatkoztak. Előtérbe került a „menyiségi” és a „fokozatos” szemlélet: csak a megjelent dolgozatok számát regisztrálták, ill. a tudományos fokozatok megszerzése mellett az egyéb magas színvonalú tudományos munkát nem érzékeltük kellően. S még súlyosabb hiányosságként kell megemlíteni azt, hogy a tudományos munka mellett igen gyakran háttérbe szorult az oktató-nevelő munka. Olyan szemlélet alakult ki, s ez nem ritkán fiatal oktatóinkra is hatott, amely szerint az előrehaladás egyedüli biztosítóka a tudományos munka. Pártszervezeteink időben felismerték ezeket a hiányosságokat, illetve az ilyen szemlélet káros voltát, s fellépve ellenük, hangsúlyozták a tudományos és az oktató-nevelő munka egységének szükségességét.

Úgy véljük, hogy a jövőben erőnket az eddiginél jobban kell az oktató-nevelő munkára összpontosítani, a tudományos munka eddigi fejlődési ütemét megtartva a hallgatók nevelése terén kell az eddiginél nagyobb eredményeket elérni.

dr. Kocsondi András

Diákokon

tartózkodtak, a diákokon színpadán tartottak egy előadást, ami egyik legkedvesebb színlíttja a tavalyi munkának.

Ezek az alapvető tények is mutatják, hogy a tavalyi év fordulatot hozott a diákokon életében. E tények készítették a diákbizottságot, hogy a diákokon gyűlése elé terjessze javaslatát, a kollégiummá válás programját.

Milyen megfontolások vezették a diákbizottságot? Elsősorban: ki kell használni, hogy 110 ember él együtt. Ezek számára már biztosítani lehet nagyszámú előadókat, anyagi eszközöket ahhoz, hogy a hallgatók műveltsége, szakmai tudása növekedjen. S törekedni kell arra, hogy az öt év alatt a diákokonban lakók jól érezzék magukat.

Másodsorban: a diákokon anyagi helyzetét is végre tisztázni kellett, hiszen jelenleg a 18 szobára 5 rádió jut, nincs a nyelv-szakos tanárokat képező diákokonnak egyetlen magnója, hanglenczeje. A 110 hallgatónak, a nevelőtanárnak és gondnoknak egyetlen frőgépe van. Olyan könyvtár van, melynek értéke az ötezer forintot sem haladja meg, s a könyvek kétharmad része már elavult. Egyetlen történelmi jellegű szakkönyv, vagy monográfia nincs a kb. 200 kötetes könyvtárban, s egyetlen lexikon, vagy alap-

vető kézikönyv sem található.

Az anyagi ellátottság fölmerése után így tették fel a kérdést: Egyrészt: nincs semmink, tehát próbáljuk beszerezni azt, ami erőnköbél telik. Ennek jegyében határozták el, hogy saját erőből minden szobát ellátnak rádióval. A diákokon szobái az őszi társadalmi munkákat e céllal rendezik meg. Másrészt: hogy követelhesünk, ahhoz produkálni is kell valamit. Eddig könnyen elutasíthatnak bennünket, mert nem csináltunk semmit. Ha dolgozunk, az már feljogosít bennünket arra, hogy kérjünk. S ha jól dolgozunk, többet is kell, hogy kapjunk.

Megszületett a jelszó: legyen kollégium! S megszületett a program is.

Az egyik legérdekesebb pontja, hogy a bölcsészrészleg egy házi filmvetítőt létesítsen, ahol az elmúlt 20 év világ- és magyar filmhíradóinak, kisfilmjeinek dokumentum-anyagára épülő előadásokat tartanának. Az elsőt sporthíradókból állították össze, bemutatva az elmúlt 20 év nagy sporteseményeit: a labdarúgás, atlétika, úszás, vívás izgalmas perceit. A második előadásban az amerikaiak koreai háborúját bemutató kisfilmeket, híradókat vetítenek, hogy ezzel érzékletesebbé tegyék az USA szennyes vietnami háborúját. A harmadik előadás

Kollégium